

Vil·la romana de Can Cabassa

Sant Cugat del Vallès

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Zona compresa entre els Carrer Ignasi Barraquer, Josep Trueta, Gomera, avinguda de Can Cabassa, Arnau de Vilanova.
Emplaçament Mira-sol

Coordenades:

Latitud: 41.472050168947
Longitud: 2.0420284963197
UTM Est (X): 420010
UTM Nord (Y): 4591604

Classificació

Número de fitxa 08205 - 602
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Romà
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Revisió del Pla Especial de Protecció de Patrimoni Arquitectònic 2008. Fitxa F-17.
Carta arqueològica de Sant Cugat del Vallès número 1.
Data aprovació: dc., 30/04/2008 - 12:00
Número inventari IPAP-3213
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Sant Cugat del Vallès
Autoria de la fitxa Daniel Sancho París (Stoa, propostes culturals i turístiques SL)

Descripció

El jaciment de Can Cabassa, després d'unes informacions prèvies, va començar a ser objecte d'intervencions arqueològiques el novembre de 1998. Es van localitzar restes al subsol i va servir per delimitar l'àrea del jaciment. Es tracta dels fonaments d'una vil·la romana amb diverses dependències, peristil, forn metal·lúrgic i sitges, entre altres.

Aquesta vil·la romana va ser una de les més importants situades al Vallès Occidental. El parc urbà va ser delimitat sobre la vil·la per protegir i deixar visibles algunes estructures del jaciment. Està situat prop de la masia de Can Cabassa i de l'Hospital General de Catalunya.

Entre els anys 2000 i 2002, es va excavar el jaciment amb motiu del desenvolupament urbanístic del PAU Can Cabassa, sota la promoció de l'Ajuntament de Sant Cugat. L'extensió del jaciment arqueològic va ser fixat en 18.000 m². Es van poder documentar sis fases d'ocupació d'aquest espai: prehistòric, romà republicà, romà altimperial, romà baiximperial, visigòtic i un període sense determinar. Durant l'excavació hom va comprovar que estava en mal estat i que, al llarg dels segles, havia estat arrasat. Malgrat tot, es van documentar les restes d'una vil·la romana i un magatzem de dolia, dos dipòsits, un pati amb porxos, una gran estança amb tres hàbitats al seu costat i, també, fonaments de diversos espais residencials. En el jaciment arqueològic es van documentar més de 300 sitges. A l'interior, es van localitzar restes d'animals (porcs, cavalls, gossos i vaques), eines de treball i molins. En aquest emplaçament també es van trobar forns de ceràmica, de reducció per reparar eines de ferro, forns de fusió per fer peces de coure i bronze.

Tal com s'ha dit, van aparèixer en el jaciment restes de diferents períodes històrics. De la prehistòria es va documentar una sitja amb restes de fauna i ascles de sílex. Del període romà republicà va sortir un petit nucli rural amb tres sitges amb fragments de ceràmica campaniana B i un fragment d'àmfora itàlica. Del període altimperial es van localitzar dos dipòsits a l'oest de la necròpolis amb vint forns metal·lúrgics i un ceràmic. Del període baix imperial es va documentar la reforma total de la vil·la amb la construcció d'un gran pati en el centre envoltat de magatzems, amb funcions específiques i seixanta-cinc sitges, tretze de les quals que identifiquen l'activitat agrària del complex. El segle V reflecteix dues etapes: la primera, de declivi del complex i, la segona, de reformes. En un dels patis de la vil·la es van construir dues habitacions, va continuar l'activitat al magatzem i es va consolidar la necròpolis situada al sud de la casa amb 26 enterraments (en fossa amb caixa de teules a doble vessant, caixa d'obra amb el fons de teules i coberta de teula a doble vessant i recoberta amb maçoneria, contenidors d'àmfores, enterraments en caps de fusta i fosses simples). Els darrers enterraments es van produir en el segle VII.

Pocs anys després, el novembre de 2005, es va excavar el solar del carrer Ignasi Barraquer número 4. Es documentaren restes molt arrasades, nivells d'enderroc i de colmatació de materials ceràmics sense possibilitat de datar, amb opus signinum.

El 2008 es va procedir a delimitar el jaciment. Durant el procés van aflorar noves restes arqueològiques, on van aparèixer vint-i-nou sitges i cubetes, cinc fosses de grans dimensions, dotze retalls irregulars, cinc forns, nou enterraments, dues dolies, quatre restes de fonamentació i dues estructures prehistòriques. El material en superfície era terra sigil·lada africana D, amb la vora Hayes 59, que va servir per datar entre els segles IV al VI.

Història

A la dècada de 1970 es trobaven materials arqueològics a cel obert en un camp prop de la masia de Can Cabassa i que van ser incorporats a les col·leccions Aritzeta i del Museu de Rubí. Ramon Jàrrega va presentar un estudi el 1988 sobre la possible existència d'una vil·la romana en aquest espai, del període romà tardà. També, un altre estudi de Noemí Terrats parlava d'aquest possible jaciment. Els col·laboradors del Museu de Rubí i del Museu de Valldoreix van realitzar diverses prospeccions arqueològiques.

Intervencions

- De l'1 de febrer al 19 de març de 1999. Director: Josep Pujades Cavalleria. Documentació i control.
- Del 9 de maig al 30 de juny. Director: Pere Lluís Artigues Conesa. Ajudant: Conxita Ferrer Álvarez. Excavació.
- Del 3 de juliol al 4 d'agost de 2000. Directors: Antoni Fernández Espinosa i Pere Lluís Artigues Conesa. Excavació.
- Del 22 al 26 de gener de 2001. Directors: Antoni Fernández Espinosa, Conxita Ferrer Álvarez i Pere Lluís Artigues Conesa. Excavació.
- Del 2 al 19 de gener de 2002. Directors: Antoni Fernández Espinosa, Conxita Ferrer Álvarez i Pere Lluís Artigues Conesa. Excavació.
- Del 2 al 30 d'abril de 2002. Director: Miguel Ángel Vilchez García. Desmuntatge, trasllat, intervenció preventiva i rebliment indefinit.
- Del 6 al 31 de maig de 2002. Director: Miguel Ángel Vilchez García. Control, intervenció preventiva i rebliment indefinit.
- Del 4 al 8 de novembre de 2002. Director: Miguel Ángel Vilchez García. Intervenció preventiva i control.
- Del 7 al 9 de novembre de 2005. Director: Emiliano Hinojo García. Intervenció preventiva i excavació.
- Del 14 de gener al 15 de febrer de 2008. Director: Pere Lluís Artigues Conesa. Intervenció preventiva, control i excavació.
- Del 3 al 20 de març de 2008. Director: Pere Lluís Artigues Conesa. Intervenció preventiva, control i excavació.

Bibliografia

Ajuntament de Sant Cugat del Vallès. Catàleg de Sant Cugat. Revisió del Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic. 2008.

Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya.

AGUELO, Jordi; MIQUEL, Domènec; RODRÍGUEZ, Alba. Carta Arqueològica de Sant Cugat del Vallès (1998). Ajuntament de Sant Cugat del Vallès.

ARTIGUES, Pere Lluís (1998). *Memòria de la intervenció arqueològica a Can Cabassa (novembre 1998)*. Memòria números 3040.

ARTIGUES, Pere Lluís. (2008). *Memòria de la intervenció arqueològica efectuada al jaciment de Can Cabassa, àrea compresa entre els carrers Arnau de Vilanova, Josep Trueta, Guadalajara i Astúries*. 2008. Memòria número 9799.

BARDAVIO, A.; ARTIGUES, P.L.; MIQUEL, M.; MIQUEL, D.; CASAS, J. (2006). *Història de Sant Cugat*. Museu de Sant Cugat i Cossetània edicions, p. 23 i 64.69.

CORTÉS GARCÍA, Juan José (2004). *Valldoreix, la voluntat d'un poble*. Entitat Municipal Descentralitzada de Valldoreix, p. 30.

JÁRREA DOMÍNGUEZ, Ramon (1998). «La vil·la romana de Can Cabassa (Sant Cugat del Vallès): noves dades sobre la romanització a la comarca del Vallès occidental». *GAUSAC*, núm. 12, p. 37-49.

Informe dels treballs de delimitació arqueològica a Can Cabassa, Sant Cugat del Vallès (gener - març 2008).

Memòria de la intervenció arqueològica a Can Cabassa, Sant Cugat del Vallès (2000 - 2002). Memòria número 5014.

PUJADES CAVALLERIA, J; RODRÍGUEZ LÁZARO, A. (1999). *Memòria del destapat superficial de la vil·la romana de Can Cabassa (febrer - març 1999)*. Memòria número 5014.

TERRATS, Noemí (1994). “El territori de Sant Cugat del Vallès a l'època romana: primera aproximació”. *Gausac*. núm. 5, p. 11-20.

TERRATS JIMÉNEZ, Noemí (1998). “Noves aportacions sobre el jaciment romà de Can Cabassa (Sant Cugat del Vallès)”. *Gausac*. núm. 13, p. 29-39.

Enllaços d'interès:

[Calaix \(Consulta: 18-12-2023\).](#)

[Calaix \(Consulta: 18-12-2023\).](#)

